

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205505
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2717205505.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpeného splnomocnencom: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: D. I., narodená XX.XX.XXXX, X., o zaplatenie 371,98 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti výroku II. rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 2Csp/240/2017-104 zo dňa 18.12.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zvyškovo zamietajúcom žalobu a v závislom výroku o náhrade trov konania ruší a vec mu vracia v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 275,45 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 27,12 eur od 29.12.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05% ročne zo sumy 64,56 eur od 26.01.2016 do zaplatenia, vo výške 5,05% ročne zo sumy 163,38 eur od 26.02.2016 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 10,72 eur od 30.03.2016 do zaplatenia, vo výške 5% ročne zo sumy 9,67 eur od 26.04.2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III. priznal žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 48,08%.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3, § 44 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 52, § 53, § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že medzi právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou Slovak Telekom a.s. a žalovanou prišlo dňa 20.11.2015 k uzavretiu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb č. 9005000500 (ďalej aj „Zmluva“) a k uzavretiu Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ktorými sa žalobca zaviazal poskytovať žalovanej bližšie špecifikované elektronické komunikačné služby. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v Zmluve a v cenníku. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11.09.2017 postúpil postupca Slovak Telekom a.s. svoju pohľadávku voči žalovanej na žalobcu. Žalovaná sa k veci písomne nevyjadrila, žalovaná bola volaná oznámením cez úradnú tabulu a webovú stránku súdu.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrhu je možné vyhovieť len čiastočne. Medzi účastníkmi konania vznikol občianskoprávny vzťah titulom uzavretej Zmluvy o poskytovaní verejných služieb. Súd prvej inštancie má za to, že uvedená Zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Povinnosťou žalovanej bolo platiť cenu poskytnutých služieb podľa vystavených faktúr. Žalovaná nezaplatila žalobcovi cenu služieb v celkovej výške 275,45 eur, čo mal súd prvej inštancie preukázané doloženými faktúrami. Súd prvej inštancie mal preukázané,

že žalovaná sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu. V bode 2 Dodatku k zmluve o pripojení sa žalovaná zaviazala, že po dobu špecifikovanú v tabuľke č. 1 odo dňa uzavretia tohto Dodatku: zotrvá v zmluvnom vzťahu s Podnikom a bude vo vzťahu k SIM karte využívať Služby Podniku podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu Zmluvy a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované Služby. Podľa bodu 2 Dodatku k zmluve o pripojení „Podnik a Účastník sa dohodli, že porušením záväzku zviazanosti vznikne Podniku voči Účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta v tabuľke č. 1 Dodatku bola dojednaná vo výške 120 eur a doba viazanosti 24 mesiacov. Vo zvyšnej časti žalovanej istiny 96,53 eur s príslušenstvom, ktorá predstavuje zmluvnú pokutu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, majúca za to, že ide o neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Žalobca uplatňuje od žalovanej zmluvnú pokutu, ktorá vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti alebo do dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti. Zmluvná pokuta, podľa názoru súdu prvej inštancie, spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, obsah zmluvnej podmienky - zmluvnú pokutu - nemala žalovaná možnosť ovplyvniť a žalobca nepreukázal opak, preto sa toto zmluvné dojednanie medzi žalobcom a žalovanou ako spotrebiteľom nepovažuje za individuálne dojednané. Zmluva prípadne Dodatok neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by sankcionovalo právneho predchodcu žalobcu ako poskytovateľa služieb v prípade, že by svoje zmluvné povinnosti porušil on. Zmluvná pokuta nebola so žalovanou individuálne dojednaná, má sankčný charakter, nejde o službu vyžiadanú spotrebiteľom, kedy dodávateľ neposkytuje skutočné protiplnenie a tak ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

5. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vecne argumentoval tým, že žalobca bol úspešný len v časti o zaplatenie sumy 275,45 eur, vo zvyšnej časti bol na žalobe neúspešný. Žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu trov konania vo výške čistého úspechu 48,08%.

6. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku). V odôvodnení uviedol, že právny predchodca žalobcu a žalovaná si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti. Žalovaná porušila svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, súd prvej inštancie však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Podotkol, že odôvodnenie napadnutého rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Žalobca má za to, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta totiž predstavuje paušalizovanú náhradu škody. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanej poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavenej cene za poskytované služby. Žalovanej bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 96,53 eur, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bola žalovaná ešte pripojená. Zmluvná pokuta bola v Dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti. Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v ods. 3 Dodatku, ktorý je absolútne jasný a určitý (rovnako v texte žaloby). Základ zmluvnej pokuty je uvedený v tabuľke č. 1 Dodatku ako počiatočná suma, ktorá bude klesať. Tak, ako bolo uvedené vyššie, výška základu zmluvnej pokuty závisí od zákaznikom zvoleného typu programu služieb, poskytnutých benefitov, a tiež od typu mobilného telefónu. Všetky tieto okolnosti majú vplyv na výšku zmluvnej pokuty čo do jej základu. Žalobca na podporu svojich tvrdení použil argumentáciu a citácie z odôvodnení súdnych rozhodnutí, a to Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/142/2016 zo dňa 19.10.2017, Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4Csp/24/2016 zo dňa 15.08.2017 a Okresného súdu Malacky sp. zn. 7C/256/2016 zo dňa 27.10.2017. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku ho zmenil tak, že vyhovie žalobe o zaplatenie 96,53 eur, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň

žiada, aby odvolací súd žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 48,18 eur pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za podané odvolanie a trov právneho zastúpenia odvolacieho konania.

7. Žalovaná odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodala, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadrila.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyšково zamietajúcej žalobu a v závislej časti náhrady trov konania je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Predmetom odvolacieho konania bolo v danom prípade posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol z dôvodu, že ide o neprijateľnú podmienku, pretože dohoda o zmluvnej pokute nebola medzi stranami individuálne dojednaná.

10. Je nesporné, že zmluva o poskytovaní verejných služieb uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, preto je súd oprávnený a povinný zaoberať sa aj otázkou, či zmluva (ne)obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka upravujúcich ochranu spotrebiteľa. Dojednanie o zmluvnej pokute mal súd prvej inštancie posúdiť z hľadiska § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. či (ne)obsahuje ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Na to, aby súd dospel k záveru, že zmluva obsahuje dojednanie, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (a preto je neplatné) nestačí uviesť len to, že dohoda nebola individuálne dojednaná, preto je neplatná, ale súd musí zároveň uviesť, v čom spočíva značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v preskúmanom dojednaní.

11. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb medzi účastníkmi 20.11.2015) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 4 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka, zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k), v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatné citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho

zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

13. Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

14. Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

15. V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

16. Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

17. Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

18. Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

19. V súlade s vyššie uvedeným bolo potrebné skúmať, či dohoda o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve (ne)bola individuálne dojednaná.

20. Z obsahu zmluvy uzavretej medzi účastníkmi a jej dodatku vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a jej dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, ním vybraný mobilný telefón, účastnícky program a služby. Žalovaná ako spotrebiteľ mala síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedených zmluvách a ich dodatkoch preto s poukazom na cit. ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka i čl. 3 bod 2 smernice, nemožno považovať za individuálne dojednané. Žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na žalobcovi ako dodávateľovi. Žalobca ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú.

21. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd uzatvára, že predmetné zmluvné podmienky v podobe dojednaní o zmluvnej pokute neboli individuálne dojednané, preto podliehajú súdnej kontrole s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skúmať, či dohoda o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka) a v rozhodnutí uviesť, v čom spočíva značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ale v rozsudku súdu prvej inštancie absentuje.

22. V zmysle čl. 4 Smernice 93/13/EHS bod 1 je potrebné nekalosť zmluvných podmienok hodnotiť so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Odvolací súd pritom nepopiera možnosť i v spotrebiteľskej zmluve dojednať zmluvnú pokutu ako sankciu za nesplnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným ale je, aby zmluvná pokuta dojednaná v spotrebiteľskej zmluve bola primeraná, pričom prvoinštančný súd sa primeranosťou dojednanej zmluvnej pokuty vôbec nezaoberal. Záver súdu o tom, že individuálne nedojednaná zmluva je neplatná, by v konečnom dôsledku znamenalo, že všetky formulárové zmluvy by mali byť neplatné (pretože žiadna z nich nie je individuálne dojednávaná), čo nie je ani logické, ani správne.

23. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom a to podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti (§ 53 ods. 4 písm. k).

24. Sankcia (zmluvná pokuta) musí byť primeraná vo vzťahu k porušenej povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie má pre dodávateľa. Týmto dôsledkom musí byť primeraná zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti.

25. V prejednávanej veci bolo dojednanie o zmluvnej pokute súčasťou dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 20.11.2015, riadne podpísanom zmluvnými stranami, v bode 2 dodatku, podľa ktorého sa účastníci zmluvy okrem iného dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne žalobcovi voči žalovanému právo na vyúčtovanie zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a preventívnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej žalobcovi v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré žalobca poskytol žalovanému na základe dodatku. Benefity poskytnuté na základe dodatku sú uvedené v bode 1. tohto dodatku alebo v cenníku. Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písm. a) alebo b) predchádzajúceho bodu tohto dodatku, alebo odo dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písm. c) predchádzajúceho bodu tohto dodatku. Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = Základom pre výpočet zmluvnej pokuty - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet doby viazanosti x základ pre výpočet). Týmito skutočnosťami sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezaoberal.

26. Z uvedeného je zrejmé, že podľa dojednania o zmluvnej pokute má mať zmluvná pokuta regresívny charakter. Záver súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky je predčasný, nie je preto možné preskúmať a zaujať k nemu relevantné stanovisko, naviac vyznieva arbitrárne.

27. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 102/04, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Pre súdne konanie je tiež dôležitá zásada predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný

postup súdu pri konaní a rozhodovaní. Účastníci by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (uznesenie NS SR č. k. 5Cdo 189/2010 z 24.05.2011, č. k. 7Cdo 42/2010 zo 17.10.2011).

28. Odvolaciemu súdu z vyššie uvedených dôvodov neostávalo iné, než v záujme zachovania práva sporových strán na riadny dvojinštančný proces so všetkými jeho atribútmi (zahŕňajúci vykonávanie základného dokazovania, dostatočné právne posúdenie veci a vypracovanie rozhodnutia s odôvodnením zodpovedajúcim úprave v § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušiť a podľa odseku 2 vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Povinnosťou súdu prvej inštancie (ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu) tak bude v ďalšom konaní postupovať v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu.

Skutkové tvrdenia žalujúcej strany sú prostriedkami procesného útoku a skutkové tvrdenia žalovanej strany sú prostriedkami procesnej obrany (§ 149 Civilného sporového poriadku). Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti, pričom z ustanovenia § 151 Civilného sporového poriadku vyplýva procesná sankcia za nesplnenie procesnej povinnosti (§ 151 Civilného sporového poriadku).

Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru o potrebe korekcie následku nesplnenia procesnej povinnosti, svoj postup odôvodní v uvedenom smere. Pri hodnotení použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bude dôsledne vychádzať z preukázaných zmluvných dojednaní strán konania. Pri vykonávaní dokazovania bude súd prvej inštancie okrem prejednacej zásady a zásady kontradiktórnosti konania, aplikovať zásadu predvídateľnosti postupu súdu, ako aj prihliadať na špecifiká tzv. spotrebiteľských sporov ako sporov s ochranou slabšej strany (§ 290 Civilného sporového poriadku a nasl.).

Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo určité a presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

31. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).